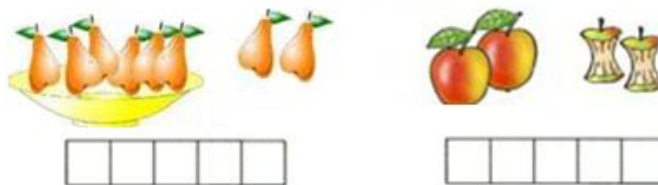

Item: Calculează și scrie operația aritmetică

Descriptori de performanță:

Realizat: copiii rezolvă și scriu operațiile în mod independent

În curs de realizare: copiii scriu cu ajutorul educatorului operațiile aritmetice

Nerealizat: copiii nu pot efectua operațiile aritmetice

Concluzie: Distingerea nivelului de formare și dezvoltare a competenței matematice a copiilor din instituțiile de educație timpurie se realizează prin modalități specifice acestui nivel de educare și instruire și presupune un proces de colectare și interpretare cantitativă și calitativă a informațiilor privind particularitățile de dezvoltare și capacitățile de învățare ale copilului în cadrul procesului de formare a reprezentărilor elementare matematice. În aceste condiții evaluarea competenței matematice la preșcolari nu trebuie să-i inhibe pe copii, să-i demotiveze, ci dimpotrivă ea trebuie să-i stimuleze dorința de a învăța mai bine. De aceea, evaluarea copiilor de vârstă preșcolară trebuie concepută și prezentată de către educator ca o sarcină comună, firească și nu ca o sancțiune.

Bibliografie:

1. BONTAȘ, I. Pedagogie. București: Editura All, 1995. 347 p. ISBN 973-9156-77-0
2. CRISTEA, S. Dicționar de pedagogie. București: Litera, 2002. 398 p. ISBN: 973-9355-51-X
3. CUCOȘ, C. Teoria și metodologia evaluării. Iași: Polirom, 2008. 265 p. ISBN 978-973-46-0936-9
4. IONESCU, M., RADU, I. (coord.). Didactica modernă. Ediția a II-a. Cluj Napoca: Dacia, 2001. ISBN: 973-35-1084-X
5. Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani. Chișinău: Lyceum, 2019. 92 p. ISBN 978-9975-3285-6-2

EVALUAREA BAZATĂ PE ȘCOALĂ ȘI PE MUNCĂ ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR

Liliana POSTĂN, dr., conf.univ., <https://orcid.org/0000-0003-4546-4872>

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

CZU: 374.7

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p193-201

Rezumat: Educația și învățarea la adulți se regăsește în ramuri precum educația, economia, sociologia, culturologia, antropologia, iar evaluarea în acest domeniu are conexiuni cu acestea. În articol analizăm evaluarea bazată pe școală și pe muncă în educația adulților. Ne referim la studiile din domeniu, constatând că problema evaluării este abordată de către cercetători insuficient, superficial și nespecific, dar totodată enumerăm unele studii și documente în domeniu. Ne referim la evaluarea eficienței și eficacității învățării la vârstele adulte, enunțând modelul evaluării sistemice (organizaționale), criteriul de evaluare fiind eficiența și modelul andragogic (personal), criteriul de evaluare fiind eficacitatea.

Cuvinte-cheie: evaluare, educația adulților, evaluarea bazată pe școală, evaluarea bazată pe muncă

Summary: Adult education and learning can be found in fields such as education, economics, sociology, culturology, anthropology, and assessment in this field has connections with them. In the article we look at school-based and work-based assessment in adult education. We refer to the studies in the field, noting that the evaluation problem is addressed by researchers insufficiently, superficially and non-specifically, but at the same time we list some studies and documents in the field. We refer to the evaluation of the efficiency and effectiveness of learning at adult ages stating the systemic (organizational) evaluation model, the evaluation criterion being efficiency and the andragogic (personal) model, the evaluation criterion being effectiveness.

Keywords: Assessment, adult education, school-based assessment, work-based assessment

La vârstele adulte, învățarea este o activitate secundară, în sistemul formelor de activitate și al relațiilor unei persoane adulte, activitatea principală, fiind munca sau activitatea profesională. Totodată, concepte ca societate și economie bazate pe cunoaștere argumentează nevoia adultului de a îmbina activitatea de muncă și învățarea pe tot parcursul vieții, pentru dezvoltare durabilă și sporire a calității vieții.

În aspect conceptual și praxiologic, educația și învățarea la adulți se regăsește în ramuri precum educația, economia, sociologia, culturologia, antropologia. Cercetătorul Sorin Cristea menționează: „Educația adulților este abordată la nivelul mai multor științe socioumane, ca temă de cercetare operațională și ca subiect de politică socială. Pedagogia adulților, afirmată ca știință pedagogică sau știință a educației, construită intradisciplinar și interdisciplinar, are ca obiect de cercetare propriu educația adulților, abordată la nivel de concept operațional, care definește ansamblul activităților și al influențelor formative realizate în favoarea populației adulte cu finalități generale și specifice (culturale, profesionale etc.). [3, p. 53]

Obiectul acestei modeste cercetări îl constituie evaluarea în educația și învățarea adulților, iar scopul nostru constă în specificarea particularităților evaluării bazate pe școală și evaluării bazate pe muncă în educația adulților.

Printr-o privire generală asupra studiilor cu referire la educația și învățarea adulților, în special, în Republica Moldova, stabilim că problema evaluării este abordată de către cercetători insuficient, superficial și nespecific. Dealtfel, potrivit proiectului documentului Program de implementare a Strategiei de dezvoltare „EDUCAȚIA 2030” ca urmare a „unui cadru normativ și conceptual insuficient de clar; finanțare slabă a sistemului și nerelevant direcționată; monitorizare precară a datelor statistice comparative privind educația profesională și generală a adulților, care devine un impediment în stabilirea strategiilor de dezvoltare a acestui sistem; cercetări puține axate pe această problemă, este atestată o scădere a accesului și motivării adulților pentru formarea continuă profesională și generală, cu repercusiuni asupra calității și a performanțelor în diferite domenii; disfuncționalitatea sistemului de educație nonformală a adulților” [7].

Totodată, vom specifica unele studii și documente asupra evaluării în educația și învățarea adulților: Recomandarea Consiliului din 19 decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a

competențelor: noi oportunități pentru adulți (2016/C 484/01); ȘOITU Laurențiu (coord). Dicționar enciclopedic de educație a adulților. Iași: Editura Al. I. Cuza”. 2011; BOGATHY Z. (coord.). Manual de psihologia muncii și organizațională. Iași: Polirom. 2004; SAVA Simona, PALOS Ramona. Educația adulților. Baze teoretice și repere practice (ediția a II-a). Iași: Polirom, 2019; POSTĂN, Liliana. Calitatea educației în Republica Moldova din perspectiva indexului european pentru învățare permanentă ELLI. In: Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar. Vol. II, 27-28 octombrie. Universitatea de Stat din Tiraspol, Chișinău, 2017, pp. 60-64. ISBN 9975-76-215-1; POSTĂN, Liliana. Specificul evaluării în cadrul învățământului pentru adulți. In: Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională. 2005, nr. 5-6(34), pp. 70-72. ISSN 1810-6455; Curriculum globALE pentru educația adulților. Institutul pentru Cooperare Internațională a Asociației Germane pentru Educația Adulților DVV International. Disponibil pe: https://www.dvv-international.org.ua/fileadmin/files/eastern-neighbors/publications_Moldova/Curriculum_ro.pdf; Ghid de evaluare externă a programelor de formare continuă (ediția a 2-a). ANACEC, 2022. Disponibil pe: https://anacec.md/files/21.04.2022.Ghid%20EE%20Program_FC.pdf; Lars Alroe Olesen, Zsolt Vincze. Evaluarea activităților de educație și formare a adulților. Structura și conținutul. Cursul de Formare DEMAL. Bonn, 2018. Disponibil pe: http://www.demalproject.eu/documents/O2_EVA_RO_181130.pdf; BLANARIU (VRANCIU) Livia-Elena. Instrumente de asigurarea calității în educația și formarea profesională a adulților. Rezumatul tezei de doctorat. Suceava. 2012. Disponibil pe: [https://usv.ro/fisiere_utilizator/file/Doctorat/2018/06/Rezumat%20tez%C4%83_Blanariu%20\(Vranciu\)%20Livia%20Elena.pdf](https://usv.ro/fisiere_utilizator/file/Doctorat/2018/06/Rezumat%20tez%C4%83_Blanariu%20(Vranciu)%20Livia%20Elena.pdf).

Conceptele evaluarea bazată pe școală și pe muncă în educația adulților

Autorii Șerban M., Pataki I., în lucrarea „Oportunitatea constituirii unui mecanism regional de dialog social în sprijinul creșterii ocupării forței de muncă (2003) susțin că în Uniunea Europeană și în statele membre cunoscute câteva modele de parteneriat social pentru formare profesională sunt: Modelul Piață/educație, Modelul Loc de muncă/școală.

În modelul Piață/educație, dezvoltat de Campinos-Dubernet și Grandó (1988), se face distincția dintre modelele de piață și modelele educaționale ale sistemelor formării profesionale. Marea Britanie și Italia sunt considerate a fi organizate după modelul pieței, în care întreprinderile sunt responsabile pentru formarea profesională, motiv pentru care formarea angajaților se realizează foarte puțin de furnizori de formare externi întreprinderii, iar nevoile de formare sunt bazate pe nevoile pe termen scurt ale patronatului. Modelul pieței este asociat cu lipsa periodică a calificărilor și competențelor, cu lipsa cronică a investițiilor în formare profesională.

Franța și Germania sunt considerate că funcționează pe baza modelului educațional, în sensul că formarea profesională a angajaților este realizată de furnizori de formare externi întreprinderii.

Modelul Loc de muncă/școală, dezvoltat de Lynch (1994), distinge între sistemele de formare profesională bazate pe locul de muncă și cele care se bazează pe școală sau sunt coordonate de guvern. Între sistemele în care formarea profesională este corelată cu locul de muncă, cele din Germania și Danemarca au la bază ucenicia, iar cel din Franța se bazează pe sistemul taxelor plătite de patronate. Problema comună a acestor sisteme este asigurarea de către furnizori a formării de abilități transferabile. Norvegia este considerată a avea un model bazat pe școală. Adnett (1996) subliniază diferențele majore care se înregistrează între nivelul educațional al forței de muncă în cazul țărilor din nordul și din sudul Uniunii Europene. Țările din nord au un nivel mai ridicat universitar și terțiar non-universitar. Investiția în educație, ca procent din PIB, este mai mare în țările din nord și mai mic în Germania, unde ucenicia realizată în sistem dual este dominantă în oferta formării profesionale, iar întreprinderile își aduc și contribuția financiară.

După cum rezultă din succinta prezentare de mai sus, diversitatea aranjamentelor specifice formării profesionale reflectă diferențe în ordinea industrială, tradiții și instituții, în măsura în care „formarea profesională este parte din sistemul relațiilor sociale cu care interacționează” (Rainbird, 1993) [Apud 5].

În ansamblul raționamentelor anterioare, evaluarea (?) în educația și învățarea adulților (EÎA) este realizată în contextul învățării și/sau în contextul activității (profesională, socială etc). Ar fi mai multe întrebări privind evaluarea EÎA:

1. De ce/pentru ce evaluăm?
2. Unde evaluăm?
3. Ce evaluăm?
4. Cum evaluăm?
5. La ce ne folosesc rezultatele evaluării?
6. Este necesară evaluarea în EÎA?
7. Cum percep adulții evaluarea?
8. Evaluarea în EÎA reiterează pe principiile evaluării din educația formală?
9. Evaluarea în EÎA se bazează pe principiile Knowles ale învățării adulților?

Într-un studiu anterior asupra evaluării EÎA menționăm că, „evaluarea este o componentă necesară funcționării oricărui sistem și proces, confirmă gradul de eficiență și eficacitate al acestora. Scopul principal al evaluării în educația adulților este de a descoperi modul în care a avut loc o mai accentuată *transformare și dezvoltare* a formabililor, ca rezultat al acțiunilor andragogice.

Evaluarea în cadrul învățământului pentru adulți poate fi realizată cel puțin la două niveluri:

1. Sistemic (organizațional), criteriul de evaluare fiind eficiența;
2. Andragogic (personal), criteriul de evaluare fiind eficacitatea.

Evaluarea *eficienței* formării adulților ca „ansamblu al efectelor” se realizează la nivel de organizație și societate (evaluare bazată pe muncă/activitate). Iar evaluarea *eficacității* formării adulților ca „realizare a obiectivelor și sarcinilor în condiții temporale și calitative prestabilite” se realizează la nivelul procesului educațional (curriculum, program, modul, etc.) pentru a verifica nivelul de atingere a obiectivelor ”[6].

Modelul tradițional de evaluare a unui program de formare a adulților, propus de Kirkpartick, cuprinde 4 niveluri de recoltare și prelucrare a datelor [2]:

1. *Nivelul reacțional* – surprinde aspecte cu o tentă mai subiectivă, respectiv ce simt și ce gândesc despre seminar cei care au fost implicați, gradul lor de mulțumire în raport cu activitățile educaționale la care au luat parte.

2. *Nivelul efectelor imediate, directe* - urmărește evaluarea în mediul de formare, a ceea ce cursanții au învățat în urma pregătirii, prin raportarea la obiectivele măsurabile stabilite, și oferă feedback-ul derulării procesului de formare însuși și al analizei nevoilor de învățare.

La acest nivel, evaluarea este efectuată în funcție de scopul învățării:

- *achiziționare de cunoștințe* - modele de evaluare bazate pe probe de tip „creion-hârtie”, care permit determinarea nivelului de informare al participantului;

- *formarea deprinderilor* – modelul de aplicare a celor învățate. Acest lucru presupune fragmentarea deprinderilor (în funcție de gradul de complexitate) în unități mai mici și surprinderea prin intermediul jocului de rol, al simulării unor situații identice celor reale etc.- gradului de dezvoltare a acestora;

- *formare de atitudini* – dificultățile sunt mai mari, cursanții fiind conștienți de răspunsurile așteptate din partea lor;

- *abilitatea de-a reuși* – pe lângă aprecierea cunoștințelor și deprinderilor, include și o evaluare a judecăților, atitudinilor și comportamentelor reflectate în punerea în practică a cunoștințelor și deprinderilor.

3. *Nivelul efectelor indirecte, practice* – își propune să vadă în ce măsură *ceea ce s-a învățat a fost transferat cu succes în practică*, astfel contribuind la ameliorarea performanțelor personale sau profesionale și, în consecință, dacă necesitățile identificate au fost satisfăcute. Acest nivel implică o evaluare, la locul de muncă, a comportamentului consecutiv seminarului, training-ului și o măsurare a rezultatelor obținute de participanți. Deși este considerat unul dintre cele mai importante niveluri ale evaluării, acesta este de cele mai multe ori neglijat sau chiar evitat.

4. Dacă evaluarea efectelor indirecte este preocupată de modelul în care cursanții folosesc în exercitarea profesiei ceea ce au achiziționat pe parcursul programului de formare, *evaluarea finală* are ca ultim scop măsurarea efectelor acestui program asupra performanțelor

organizaționale, la nivelul cărora se regăsesc dezvoltarea și creșterea personală și profesională a formabilului.

Procesul poate fi obiectiv doar în măsura în care indicatorii și nivelurile de performanță afectate de seminar, training sunt clar precizate. Această cerință este luată în considerare la proiectarea programelor de formare profesională în baza standardelor ocupaționale. Evaluarea efectuată în raport cu standardele ocupaționale se face bazându-se pe indicatorii de performanță ceruți de locul de munca și specificați în standardul ocupațional.

„Indicatorii de performanță reflectă modul de realizare a competenței, se referă la calitatea rezultatelor competențelor specifice unei obligații. Indicatorii de performanță, asociați rezultatelor, reprezintă nivelul minim de calitate acceptat pe piața muncii și trebuie să indice cât de bine realizează o persoană activitatea specifică respectivă. Indicatorii de performanță se definesc pentru cunoștințele solicitate, deprinderile practice și atitudinile necesare.

- Indicatorii de performanță *pentru cunoștințe* se elaborează pentru fiecare competență specifică și trebuie să conțină numai cunoștințele necesare pentru realizarea activității descrise în sarcinile de lucru.

- Indicatorii de performanță *pentru deprinderile practice* conțin informații calitative referitoare la norme, proceduri, standarde de calitate, asociate fiecărei competențe specifice.

- Indicatorii de performanță *pentru atitudini* se elaborează pentru fiecare competență specifică și conțin etaloane calitative privind modul în care o persoană își îndeplinește activitățile descrise în sarcinile de lucru [4].

Astfel, *evaluarea competenței* prevăzute de standardul profesional este realizată în raport cu indicatorii, stabiliți anterior. Evaluarea efectuată în raport cu standardul ocupațional nu prevede grade de competență. Persoanele evaluate *îndeplinesc* sau *nu îndeplinesc încă* cerințele standardului ocupațional. Nivelul de conformitate al formabilului este evaluat de un organism special de evaluare și certificare a competenței/competențelor la locul de muncă. Acest principiu răspunde cerințelor europene de *transparență* în ceea ce privește calificarea profesională.

Procedurile de evaluare sunt fixate la etapa planificării cursului în funcție de nivelul de recoltare și prelucrare a datelor și în conformitate cu metodologia evaluării inițiale a nevoilor de formare în cadrul EÎA:

Zoltan Bogathy propune următoarea „ecuație a nevoilor de instruire” [2, p.229-244].

$$N.I. = E.P.- E.S.O.$$

N.I. – nevoi de instruire; *E.P.* – exigențele postului; *E.S.O* – exigențele schimbării la nivel de organizație.

Formula implică trei perspective de analiză: individul – cu nevoile sale de formare; postul pe care-l ocupă – cu cerințele sale, dar și cu oportunitățile de dezvoltare pe care le oferă; organizația –

cu perspectivele și prioritățile sale, ajustând conținuturile postului, pregătind persoanele care le ocupă (Cole, 2000).

Informațiile obținute în urma acestor analize oferă o perspectivă de ansamblu asupra nevoilor de EÎA, a resurselor disponibile și a contextului de implementare a programului de formare. Competența-standard este un model funcțional al competenței proiectate (Cpr r) și se compune din suma competenței actuale a formabilului (Cact. a) și a cunoștințelor, competențelor, atitudinilor noi (C.C.A.noi) care urmează a fi dobândite de formabili în procesul EÎA: (Cpr. = Cact. + C.C.A.noi) [Ibidem, p.229-244].

În această ordine de idei, nevoile și planurile angajatului și ale angajatorului se convertesc în competențe ce urmează a fi formate/dezvoltate pentru a „stinge” nevoile actuale ale formabilului, și a asigura competitivitatea profesională.

Evaluarea EÎA bazată pe școală urmează următorul algoritm:

1. Stabilirea nivelului real al posesiei de către formabili a materiei de studiu, stabilirea compartimentelor (părților, aspectelor) neînsușite. Scopul tehnologiei andragogice constă în realizarea exhaustivă a obiectivelor formării. Utilizarea calificativelor și notelor în procesul formării adulților este îndoielnică.

2. Determinarea nevoilor ulterioare (reale sau potențiale) de educație și formare și a strategiilor de formare pentru atingerea obiectivelor proiectate și proiectarea noilor obiective, precum și pentru dezvoltarea nevoii de formare continuă.

Principiul andragogic de formare constă în dezvoltarea continuă a nevoilor de formare. Totodată, criteriile de evaluare a rezultatelor însușirii de către formabili a modulului trebuie să fie elaborate în comun de către formator și formabili, trebuie să coincidă întocmai cu obiectivele și conținutul modulului, să fie evaluat exact ceea ce a constituit conținutul formării: aptitudini, cunoștințe, deprinderi, calități, căpătate de către formabili în procesul formării și în forme maximal apropiate de condițiile aplicării acestora.

3. Formabilii și formatorii evaluează conținutul, sursele, mijloacele, formele, metodele de instruire, calitatea programelor, eficacitatea procesului instructiv și activitatea formatorilor și formabililor.

Formabilii și formatorii în comun analizează și apreciază conținutul selectat pentru activitatea de formare, sursele, formele și metodele de instruire. Nu este suficient să estimezi cantitativ sau subiectiv de tipul: mi-a plăcut, nu mi-a plăcut una sau altă activitate. Principiul evaluării constă în a stabili relativ exact și științific fundamentat nivelul de corespundere a parametrilor de mai sus obiectivelor instruirii, în ce măsură la realizarea acestor parametri au fost luate în considerare particularitățile psiho-sociale ale adulților, cât de plenar au reflectat competența formabilului etc.,

este necesar de a evalua calitatea programelor educaționale, eficacitatea procesului de formare și a activității formatorilor și formabililor.

Implicarea formabililor în procesul de evaluare a componentelor procesului de formare are importanță majoră atât pentru formarea cursanților (formabililor), cât și pentru perfecționarea măiestriei formatorului. În procesul evaluării, formabilii conștientizează la alt nivel materialul studiat, iar formatorii au posibilitatea să analizeze încă o dată organizarea procesului de formare, să stabilească punctele tari și cele slabe și să proiecteze căi de perfecționare a procesului de formare.

4. Urmărirea și diagnosticarea modificării în procesul de formare a calităților personale și a orientărilor motivațional valorice ale formabililor și a formatorilor.

În procesul realizării acestor 4 operațiuni este necesar să fie utilizate criteriile, formele, metode și proceduri de evaluare a:

- nevoilor de formare/ nivelului inițial al competențelor;
- rezultatelor obținute de formabili;
- procesului de formare;
- acțiunilor participanților activi ai procesului de formare.

Cercetătoarea Livia – Elena Blanariu (Vranciu) propune următoarele instrumente de asigurare a calității în formarea profesională a adulților spre a fi implementate de către furnizorii de formare profesională a adulților:

- Chestionar de autoevaluare pentru măsurarea calității în formarea profesională a adulților;
- Chestionar de măsurare a calității programului de formare profesională;
- Chestionar pentru măsurarea calității programului de formare profesională din punctul de vedere al participanților la procesul de formare;
- Codul deontologic.

Concluzii: La vârstele adulte, învățarea este o activitate secundară, în sistemul formelor de activitate și al relațiilor unei persoane adulte, activitatea principală, fiind munca sau activitatea profesională.

În aspect conceptual și praxiologic, educația și învățarea la adulți se regăsește în ramuri precum educația, economia, sociologia, culturologia, antropologia.

O analiză a studiilor cu referire la educația și învățarea adulților, în special în Republica Moldova, stabilește că problema evaluării este abordată de către cercetători insuficient, superficial și nespecific. Totodată, identificăm unele studii și documente asupra evaluării în educația și învățarea adulților.

În Uniunea Europeană și în statele membre sunt cunoscute câteva modele de parteneriat social pentru formare profesională: Modelul Piață/educație, Modelul Loc de muncă/școală. Diversitatea aranjamentelor specifice formării profesionale reflectă diferențe în ordinea industrială, tradiții și

instituții, în măsura în care „formarea profesională este parte din sistemul relațiilor sociale cu care interacționează”.

Evaluarea este o componentă necesară funcționării oricărui sistem și proces, confirmă gradul de eficiență și eficacitate a acestora. Scopul principal al evaluării în educația adulților este de a descoperi modul în care a avut loc o mai accentuată *transformare și dezvoltare* a formabililor, ca rezultat al acțiunilor andragogice.

Bibliografie:

1. BLANARIU (VRANCIU) Livia-Elena. Instrumente de asigurarea calității în educația și formarea profesională a adulților. Rezumatul tezei de doctorat. Suceava. 2012. Disponibil pe: [https://usv.ro/fisiere_utilizator/file/Doctorat/2018/06/Rezumat%20tez%C4%83_Blanariu%20\(Vranciu\)%20Livia%20Elena.pdf](https://usv.ro/fisiere_utilizator/file/Doctorat/2018/06/Rezumat%20tez%C4%83_Blanariu%20(Vranciu)%20Livia%20Elena.pdf)
2. BOGATHY Z. (coord.). Manual de psihologia muncii și organizațională. Iași: Polirom. 2004
3. CRISTEA Sorin, Pedagogia adulților. În: Didactica Pro..., nr.3 (103) anul 2017
4. Hotărâre Nr. 863 din 08-10-2014 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a standardelor ocupaționale pentru profesiile muncitorești. Disponibil pe: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=66694&lang=ro
5. POSTĂN, Liliana. Parteneriatul social în domeniul formării profesionale continue: explorare de cadru cu impact inovator de compatibilizare conceptuală pe axa cerere–ofertă . In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe ale Educației) . 2011, nr. 9(49), pp. 199-202. ISSN 1857-2103.]
6. POSTĂN, Liliana. Specificul evaluării în cadrul învățământului pentru adulți. In: Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională. 2005, nr. 5-6(34), pp. 70-72. ISSN 1810-6455
7. Program de implementare a Strategiei de dezvoltare „EDUCAȚIA 2030”. Proiect. Disponibil pe: <https://particip.gov.md/ru/document/stages/proiectul-strategiei-de-dezvoltare-educatia-2030-si-proiectul-programului-de-implementare-a-strategiei-de-dezvoltare-educatia-2030/9254>

MODALITĂȚI DE EVALUARE A COMPREHENSIUNII TEXTULUI LITERAR ÎN CLASELE PRIMARE

Parascovia SANDU, profesor la clasele primare, grad didactic superior

<https://orcid.org/0000-0002-3725-8406>

Instituția Privată Liceul „Da Vinci”, mun. Chișinău, Republica Moldova

CZU: 373.3.016:821.135.1

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p201-206

Rezumat. *Comprehensiunea* reprezintă capacitatea de a pătrunde, de a înțelege ceva, contribuind la sesizarea conținutului, la sensibilizarea față de mesajul literar – artistic lansat de autor, la cultivarea gustului estetic, a